

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: *Pásztor Árpád*
Cím: *A földgáz és Budapest*

Forrás: *Az Est*

Byp.
(Hely)

1913 IX
(Idő) *24*

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

Tárgy

665.7

Hely

Idő

"1913"

Személy

A földgáz és Budapest

— *Az Est tudósítójától.* —

Néhány hét előtt megfelelő bevezetéssel és ajánlatokkal megjelent a budapesti gázművek igazgatójánál Mr. Miller és Mr. Clapp, a két amerikai földgázzsakértő, hogy megtekintsék az óbudai új gázgyárat, a régi telepet és betekintsenek a fővárosi gázművek adminisztrációjába. Délelőtt kint voltak a telepeken, délután az irodában, a hol a legaprólékosabban kitanulmányozták az üzleti részt.

Látogatásuk nem volt pusztán udvariasság, vagy a gáz iránt érzett vonzalom, hanem tudni akarták, hogy milyen tényezőkkel kell számolni, ha az erdélyi földgázt esetleg Budapestre vezetik. Miután kijelentették, hogy mennyire vannak ragadtatva az új gázgyártól, hogy érdekesebb és pontosabb zárószámadást Columbus óta nem láttak, megkérdezték, hogy miképpen fogadja a főváros az esetleges földgázt?

Ripka igazgató körülbelül a következőket felelte nekik:

— Veszünk gázt, csak az a kérdés, hogy mennyiért adják?

Mire az amerikaiak ugyancsak kérdéssel feleltek:

— Mennyi a budapesti gáz előállításának önköltsége?

Meghallották, hogy 3.2—4 fillér között váltakozik (persze ebben nincsen semmiféle amortizációs, se adminisztratív költség), majd tudomásul vették azt is, hogy a főváros 2—2.5 fillérért reflektálna a földgáz m³-re, — s ezzel a látogatás véget ért.

Mindent megnézték, minden adatot tisztába jöttek. Nagyon fontos volt nekik ez a látogatás, mert hiszen ha valóra válnék a nagy távolságu csövezeték, Budapest, a döntő, a legnagyobb piac a haszon 70 százalékát szolgáltatná. A gázgyár szervezését meg kellett ismerniük számításuk miatt.

S ezzel a látogatással be is fejezték egyelőre érdeklődésüket. Beadták jelentésüket s a ki a koncessziót megkapja, majd annak kell dűlőre jutni a fővárossal. Ez pedig a földgáz kérdésének egyik leg-sarkalatosabb pontja.

Dr. Ripka Ferenc, a fővárosi gázművek igazgatója a következőkben foglalta össze szempontjait:

1. A főváros csak határáig engedheti a földgázt, mint egy más érdekeltség tulajdonát. A határon túl a földgáz a főváros tulajdona, a melyet megvesz és a neki legmegelőbb áron elad. De a legnagyobb a haszonból is, a melyet a földgáz-koncesszió tulajdonosai a vezetékméntén levő városokon nyerne, mert ha nem vezetnék a gázt Budapestre, az illető városokhoz nem volna érdemes elvezetni. Ezt a lehetőségét meg kell fizetni.

2. A földgáz idevezetésének kérdése nem érinti az új gázgyár építkezését. A mi gázműveinken lehet bevezetni a földgázt is, de különben is *kell tartalék a főváros világitására.* Sőt a földgáz budapesti vezetékének kérdése még fokozottabb beruházásokra sarkalja a gázgyárat, mert a természetes gáz lényegesen növeli majd a fogyasztók számát, a kik gázerőre rendezkednek be s ha esetleg a vezetéken valahol Erdélyben haleset történnék, kellő tartalék

hijján Budapest a legnagyobb kalamitásoknak tenné ki magát.

3. Most folynak az új gázgyár berendezési munkálatai, a két ferencvárosi telepet is át kell építeni, sietni kell tehát a földgáz-ügy elrendezésével *s a tárgyalások a jövő év szeptemberénél tovább nem húzódnak.* Két év múlva lejár a szén-szerződés is s annak is mostanában van itt az ideje, hogy kedvező feltételű szén után nézzenek. Ez is szorosán összefügg a földgáz-kérdéssel.

4. A fővárosnál a földgázra vonatkozó minden számítás készen van már, körülbelül a technikai rész tcoriájával is rendben vannak, tehát Budapestet semmi sem találja készületlenül. De egy bizonyos, hogy a főváros nem várhat sokáig. *Ujra hangsúlyozom, hogy egy év a leg-távolibb terminus.*

És ezzel végére értem annak, a mi rám, ujságíróra tartozott a földgáz ügyében. Minden állásfoglalás nélküli meg akartam világítani a rendkívül fontosságu közgazdasági kérdést, képet igyekeztem adni róla, hogy az egyes érdekcsoportok hogyan helye-

zódtek el, meg kellett tudnia az országnak, a szabad közvéleménynek, hogy körülbelül miképpen vélekednek Erdély kincseről az idehívott amerikai szakemberek, hogy mi történt eddig és hogy mi fog történni a közel jövőben a földgáz körül.

És teljesen objektív, felvilágosító munkámat befejezve, szinte kapóra jön a következő levél:

Az *Est* csütörtöki számában »A földgázháború« címe alatt közlöttekhez egy megjegyzést óhajtanék fűzni, a melynek közlését az ügy érdekében tisztelettel kérem. A gázzindikátus szakértőinek kedvezőtlen véleménye valóban megdöbbentett és nem is tudnám elfogadni, a míg a részletes számítások ismerete és kritikai tanulmányozása erre nem kényszerítene. De éppen úgy tartózkodom minden megítéléstől, a mely az összes tények pontos ismerete nélkül bárkinek a jóhiszeműségét kétségbe vonja, mert azt hiszem, az objektivitás az a kellék, a mely a gáz kérdésének első sorban elkel. Kiváló tisztelettel: *Herrmann Miksa*, műegyetemi ny. r. tanár.

Herrmann Miksa neve cikkemben

csak éppen hogy előfordult, mikor a városok állásfoglalásáról kellett megemlékeznem. Azt irtam róla, hogy a nagy áradi kongresszuson a maga szakmája szempontjából fel fog szólalni. Se többet, se kevesebbet. És hogy most mégis megirta a levél, mutatja, hogy milyen élénk az eszecsoportok között a

teszültség. Egyetlen csoportot sem bíráltam meg, senkinek a jóhiszeműségét kétségbe nem vontam, csak éppen azokra a generális elválasztó momentumokra mutattam rá, a melyek a közel jövőben jobbra vagy balra döntést provokálnak.

Eddig titokban és egymástól elkülönítve folytatta minden földgázpárt az akcióját, erre most már semmi szükség nincs. Megkezdődhetik a nyílt tárgyalás, az érdekek, vagy az eszmék szabad összecsapása. Ha cikkeimmel ezt elértem, megtettem kötelességem.

Pásztor Árnád.